

«Stakan» - postbeskrivelsens far

Kjell «Stakan» Staxrud (90) kan kalles postbeskrivelsens far. Det er 40 år siden den gamle mesteren revolusjonerte o-sporten med IOF-symbolene.

TEKST: IVAR HAUGEN

– Historien om postbeskrivelsene starter for mer enn 40 år tilbake. Den er både lang og komplisert, innleder Kjell «Stakan» Staxrud.

Staxrud er æresmedlem i Oppsal IF og har jobbet mange år for o-idretten både i Norge og internasjonalt. Når det gjelder historien om tilblivelsen av postbeskrivelsene, har han førstehåndskunnskap.

TRENGTE ET FELLES SPRÅK

– Jeg skulle presentere saken med symbolene under et styremøte i Det Internasjonale Orienteringsforbundet (IOF) i det som den gang var Tsjekkoslovakia. Det var i 1975 og jeg var innkalt som formann i det som den gang hadde navnet Teknisk komité.

«Stakan» var ny i komiteen, men hadde god støtte i «kartmannen» Jan Martin Larsen – som også var med på dette møtet i IOF.

Men veien mot postsymbolene hadde startet tidligere.

De nordiske landene tok initiativet til et internasjonalt forbund i 1958 for å få forankre den «nordiske modellen». Og med internasjonale konkurranser på tvers av landegrensene, ble problemstillingen rundt postbeskrivelser aktualisert.

– Det var mange forslag på bordet. En svenske som var veldig ivrig i denne type diskusjoner, mente at vi bare skulle bruke karttegnene på en oversiktlig og grei måte, forteller «Stakan», og fortsetter:

TEGNET ET RUTENETT

– Da skjønnte jeg at jeg kunne ha en god mulighet til å få med meg Sverige på mine tanker, om jeg var litt taktisk.

Dermed var det å sette seg ned med penn og papir,

– Jeg tegnet et rutenett, slik vi kjenner det i dag. Og for å få svenskene med på min tankegang, brukte jeg det oppsettet de hadde i sin instruksjonsbok for orientering.

– Dette var i 1973.

NJ2D 2016. Kirkemilen lørdag 12-03-2016				
H-20E				
Bane 38	12,5 km			
▷		/ / Y		
1 51	↑	∧		
2 47		⤴		∩
3 56		○		♀
4 57	↘	⊖		
5 58		⊖		○
6 59	↘	∪		
7 62	←	∧		
8 63		○		♀ ∪
9 64	↓	∧		
10 65	↓	∧		
11 94	∥∥	∧		
12 95	→	○		LO
13 69		∪		
14 70	∥∥	∧		
15 72		∪		∪
16 73		∪		
17 74		⊖		

– Vinteren 1974 – 1975 var det et par møter i teknisk komité, og da etablerte vi blant annet kontakt med Rolf Heine-mann i det østeriske forbundet. Han støttet mitt forslag til symboler – som vi kaller det for. Selv om det på sett og vis er et piktogram.

Til IOFs styremøte i 1975 hadde de trykket opp eksemplere på symbolene.

– Alle styremedlemmene så på symbolene, før en svenske uttrykte sin skepsis i forhold til om «de små barna ville forstå dette?».

EI MOR BLE REDNINGEN

Dermed utsatte en beslutningen.

– På andre dag av styremøtet var det satt av tid til å dra på o-løp. Her var det ei mor i midten av 20-årene med sin seks år gamle datter. Da mora kom tilbake etter å ha fulgt sin datter, spurte jeg henne hva hun hadde gjort framme ved kartoppslaget.

– Da fortalte hun at datteren ikke kunne lese. Derfor hadde mora laget noen symboler til henne. Denne mora ble også veldig fascinert av de symbolene jeg hadde laget som forslag til IOF.

Det var nok til å overbevise beslutningstakerne.

– Styremedlemmene i IOF skjønnte umiddelbart hvor bra symbolene kunne fungere. Beslutningen ble tatt. IOF-symboler skulle innføres som standard for postbeskrivelser.

STAS

Siden sesongen 1977 har «Stakans» postbeskrivelser vært i bruk.

– Jeg synes det er ganske artig. Og det fine er at det ikke er endret nevneverdig.

Den gamle storløperen synes det er stas å minnes som postbeskrivelsens far.

–Ja, det er en betegnelse jeg kan leve godt med, smiler han.

SYMBOLERES

FAR: Kjell «Stakan»

Staxrud med kongepokalen fra 1951. Bildet er tatt i 2012.

FOTO: HANS WERP